

Jaarverslag Academie Antroposofische Gezondheidszorg Studiejaar 1 september 2020 tot 1 september 2021

1. Terugblik op een jaar vol uitdagingen

Het afgelopen jaar was het negende studiejaar van de Academie en dat stond duidelijk onder de invloed van de gevolgen van de coronapandemie. Ondanks de organisatorische en praktische problemen die dit met zich meebracht kunnen we inhoudelijk weer op een succesvol jaar terugkijken. Wel hebben de beperkende maatregelen die van kracht waren, zoals de hogere eisen die aan accommodaties gesteld werden en het uitvallen van opleidingsdagen de inhoudelijke en financiële resultaten negatief beïnvloed. Dankzij de flexibiliteit en de inspanningen van de coördinatoren, de docenten en de cursisten is het echter toch gelukt een groot deel van de cursussen en opleidingen online of als mengvorm (hybride) te laten plaatsvinden.

Hoewel dit in veel gevallen geen bevredigende oplossing was, is het medium Zoom, met name ook op het organisatorische vlak, niet meer uit de Academie weg te denken. De aanvankelijke, begrijpelijke, terughouding heeft dan ook plaatsgemaakt voor een onderzoekende houding naar potentiële mogelijkheden die deze ontwikkelingen bieden. Een scholingsdag voor docenten om met de technische kanten van online werken vertrouwd te worden vond in maart plaats.

Daarnaast leidden ook de maatschappelijke ontwikkelingen die de corona pandemie op de lange termijn als gevolg kunnen hebben tot een bezinning op de veranderingen die dit voor de Academie in de komende jaren kan hebben. Om tot een afgewogen oordeel en stappenplan te komen is een werkgroep in het leven geroepen om relevante aspecten, zowel didactisch, spiritueel als technisch, in kaart te brengen. Een andere maatschappelijke ontwikkeling rond corona was de discussie over het vraagstuk van vaccinatie en de berichtgeving hierover in de media. Omdat niet uitgesloten kan worden dat dit thema zijdelings of mogelijk ook direct de Academie kan betreffen is met externe ondersteuning een persbeleid geformuleerd. Hiervan maakt ook een uitvoerig overzicht van potentiële vragen en mogelijke antwoorden deel uit, dat zich ook uitstrekt tot andere aan antroposofie gerelateerde thema's dan alleen vaccinatie. Aangezien dit overzicht ook voor andere instellingen binnen de antroposofische zorg relevant kan zijn is dit interne document met een aantal andere organisaties gedeeld en staat het op aanvraag ook voor andere partners ter beschikking.

Op het bestuurlijke vlak heeft zich binnen de Academie een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Na twee termijnen van vier jaar heeft Merlijn Trouw per 31 augustus het bestuur verlaten. Vanaf de oprichting van de Academie heeft hij als penningmeester een belangrijke rol in de groei en ontwikkeling van de Academie gespeeld. In het bestuur is hij opgevolgd door Matthijs Meester. Gezien zijn grote bestuurlijke ervaring

en zijn vertrouwde met onze antroposofische inspiratiebron zijn hierdoor de economische belangen van de Academie ook in de toekomst in goede handen.

2. Overzicht van scholingen in het studiejaar 2020 -2021

Ondanks de restricties die vanuit de overheid golden hebben we de volgende opleidingen en nascholingen kunnen aanbieden.

De interdisciplinaire basismodule is gedurende het gedeelte van januari tot en met april online gegeven. In juni zijn alle scholingsdagen afgerond en konden de cursisten voor aanvang van het zomerreces de module afsluiten.

In september tot en met november zijn de nascholingen uitgevoerd die in het voorjaar door corona niet gegeven konden worden.

In totaal werden in dit studiejaar 10 scholingsdagen vormgegeven, tweemaal een introductiecursus van drie dagen, twee voorlichtingsbijeenkomsten voor de basismodule, zes avonden meditatiecursus en een cursus van zes dagen.

- **Interdisciplinaire basismodule.** De **onderwijscommissie basismodule** heeft de Interdisciplinaire basismodule georganiseerd met de moduleleiders Guus van der Bie en Hannie Bakker. Dit jaar was er een kleine groep van 15 deelnemers.
- **Vanuit de accreditatiecommissie is er aan gewerkt om meer reguliere accreditatieaanvragen te verzorgen voor deelnemers van de basismodule.** Sinds enkele jaren is er accreditatie verleend door de ADAP voor paramedici en door de V&VN voor verpleegkundigen. Nu zijn er ook aanvragen gedaan voor andere disciplines zoals voor de GZ-psychologen, orthopedagogen, klinisch psychologen en POH GGZ.
- Vanuit de **programma commissie** zijn 10 interdisciplinaire scholingen georganiseerd met de volgende thema's. Twee daarvan gingen niet door vanwege te weinig aanmeldingen in tijden van een coronagolf.
  1. Omgaan met gedragsstoornissen en agressie -17 deelnemers;
  2. De dynamiek van verslaving – 22 deelnemers;
  3. De vier hoofdorganen van psychosomatiek (vierdaagse) – 11 deelnemers;
  4. Een nieuwe balans vinden bij chronische aandoeningen – 15 deelnemers;
  5. Helende voeding (online) – 8 deelnemers;
  6. Leefstijl geneeskunde (*geannuleerd*);
  7. Euritmie therapie: de werkzaamheid begrijpen door zelf te ervaren (*geannuleerd*);
  8. Angstige, verdrietige en onrustige kinderen (2 keer georganiseerd) – 47 deelnemers;

9. Degeneratieve processen | dementie (ook deelnemers online) – 18 deelnemers;
10. Depressieve stoornissen – locatie Haarlem – 17 deelnemers.

Vier van de nascholingsdagen maakten ook deel uit van de vervolgopleidingen tot gecertificeerd antroposofisch beroepsbeoefenaar van de NVAA en/of NVAP. De programmacommissie kwam in dit studiejaar vijf keer bijeen, zowel fysiek als via Zoom.

Daarnaast vonden plaats:

- ❖ Twee keer een introductiecursus antroposofische gezondheidszorg van drie dagen (7 deelnemers en 17 deelnemers online), in samenwerking met Scillz en Plegan;
- ❖ Twee verplaatste incompany bijeenkomsten in de herfst in verband met corona;
- ❖ Zes avonden meditatiewerkplaats, in samenwerking met de medische sectieraad (6 deelnemers);
- ❖ Zes nascholingsdagen in samenwerking met Albert de Vries, in het kader van een pilot (Academie voor ervaren leren): “Aansluiten bij de individuele mens in therapie en behandeling” (5 deelnemers, locatie Arnhem).

3. PR

In mei en juni 2020 zijn twee fysieke voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd waar 14 mensen aan deelnamen.

Voor de te starten NVAP-opleiding is in juni een voorlichtingsbijeenkomst geweest. Daarnaast wordt er iedere maand een digitale nieuwsbrief verzonden naar ongeveer 1500 e-mailadressen. Ook zijn er advertenties geplaatst in onder andere Motief, de Seizoener, Antroposofie Magazine, Ita en in het Vakblad natuurlijke & Integrale gezondheidszorg. Dit jaar is er ook meer ingezet op online aanwezigheid op LinkedIn, Google en Facebook.

4. Visie en methodiekontwikkeling

Op 24 april 2021 vond een online scholing voor docenten plaats over online lesgeven en het gebruik van onder andere Zoom. Er waren 14 deelnemers ingeschreven, waarvan een aantal om diverse redenen toch niet kon deelnemen.

5. Het netwerk van de Academie

- Het **Samenwerkingsverband Antropos.nu**, dat zich in de afgelopen jaren tussen de Academie Antroposofische Gezondheidszorg, Scillz, Plegan en de

Academie voor Verbindingskunst ontwikkeld heeft, is inmiddels in de fase aangekomen waarin een meer geformaliseerde vorm, zo mogelijk als eigen rechtspersoon, nagestreefd wordt. Dit maakte een bezinning noodzakelijk op de vraag hoe expertise en ervaring het beste gebundeld kunnen worden om op de toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen, eventueel ook buiten de sector van de specifiek antroposofische zorg. Eerste stappen in de richting een gemeenschappelijke rechtsvorm werden, met externe ondersteuning, gezet.

- **Deelname aan het onderzoek platform** van het lectoraat AG. In principe vindt dit platform twee keer per jaar plaats.
- **Deelname aan het Platform Antroposofische Gezondheidszorg (PAG).**
Het platform heeft vertegenwoordigers uit de beroepsgroepen (therapeuten en artsen), Weleda, Antroposana, en vanuit enkele zorginstellingen in het land. Dit platform is onder andere mede-initiatiefnemer van de website met een database van antroposofische zorgverleners (www.aandachtvoorjoualsgeheel.nl).

6. Bestuur

In de volgende tabel worden de bestuursleden gedurende dit het cursusjaar met datum van benoeming en mogelijk herbenoeming c.q. aftreden weergegeven. De bestuursleden ontvangen geen honorering.

Bestuursleden cursusjaar 2020-2021

naam	benoemd	herbenoemen/aftreden
Aart van der Stel	September 2017	September 2021
Judith Steenhorst	September 2018	September 2022
Joop Hoekman (secretaris)	April 2019	April 2023
Walrik Holtermans	September 2019	September 2023
Loïs Eijgenraam	September 2019	September 2023
Twan Nijenhuis	Juli 2020	Juli 2024
Jacob Bijkerk (voorzitter)	September 2020	September 2024
Merlijn Trouw (penningmeester)	April 2013	April 2017; September 2021
Matthijs Meester (inkomend penningmeester)	September 2021	September 2025

De **coördinatie** van scholingen, PR en opleiding werd verzorgd Wieneke Groot. De administratie werd tot mei 2021 verzorgd door Mirjam Groenestein, die in dienst is van Antroposana; de boekhouding is in het najaar van 2020 extern ondergebracht. De ondersteuning door Antroposana is in mei 2021 door de Academie ondergebracht bij een VA (virtual assistant), Eveline. Daarmee heeft de Academie geen mensen via een dienstverband aan zich gebonden en kan de ondersteuning meebewegen met de taaklast.

7. Financiën

Er is in 2021 een aanzienlijk exploitatietekort ontstaan. Begroot was een negatief resultaat van € 9.830,-. Dit werd € 23.573,- (inkomsten € 100.990,- en uitgaven €124.563,-). De belangrijkste oorzaak van hiervan is de corona-pandemie. Er ontstonden daardoor extra kosten, onder andere voor het digitaal werken, terwijl er minder inkomsten waren. Ook vonden minder bij- en nascholing plaats en viel een aantal in-company-trajecten uit. Daarnaast zijn er door de nieuwe bestuurssamenstelling meerkosten ontstaan aangezien een aantal werkzaamheden die de voorzitter in het verleden pro-bono kon doen nu betaald door de coördinator worden uitgevoerd.

Om financieel gezond te blijven is het van belang om te werken met volle groepen bij de cursussen (vuistregel minimaal 20 deelnemers per cursus), zoals we ook bij de vaststelling van de begroting voor 2021-2022 hebben geconstateerd. Voor cursussen waarbij dit niet haalbaar is (bijvoorbeeld wekspreuken en meditatie) zal eventueel een subsidieaanvraag worden gedaan. Ook voor innovatie en ontwikkeling zal steun bij fondsen worden aangevraagd. Daarnaast wordt er in het nieuwe cursusjaar met een nieuw rapportagesysteem gewerkt zodat de kosten beter gemonitord kunnen worden en er bij onverwachte ontwikkelingen tijdig bijgestuurd kan worden.

Voor de verdere ontwikkeling van de Academie zijn destijds subsidiebijdrage aangevraagd bij verschillende fondsen. Dit voor de volgende projecten: ontwikkeling van de methodiek/didactiek, de portaalfunctie, antroposofisch begeleidingshuis en Antropos.nu. De samenwerking met onze partners is daarbij essentieel. Voor het nieuwe studiejaar zijn subsidieaanvragen toegekend voor digitalisering en de doorontwikkeling van bijvoorbeeld webinars, door de Stichting Raphaëlfonds (€ 5.000,-) en de Stichting Vrienden van Bronlaak (€ 2.500,-). Ook is een gift ontvangen van Stichting Benoe (voorheen Stichting ter bevordering van Heilpedagogiek; € 2.500,-).

8. Vooruitblik op het nieuwe studiejaar

Voor het academische jaar 2021-2022 gaan we er van uit dat de gevolgen van de coronapandemie de ontwikkeling van de Academie nog wezenlijke zullen beïnvloeden. Zo zal de Academie zich ook op het ontwikkelen van webinars gaan richten. Deze zullen als inhoud een kennismaking met de verschillende aspecten van de antroposofische zorg bieden en de functie van introductie voor volledige scholingsdagen of cursussen hebben.

Een verder aandachtspunt is welke scholingsbehoefte er bij de verschillende beroepsverenigingen in het zorgveld bestaat of zich aftekent. Daarnaast wordt ook de vraag actueel naar een nieuwe generatie van docenten. Er wordt daarvoor naar een formule gezocht door de docentendagen, die een vaste plaats in het jaar programma van de Academie hebben, sterker het karakter van 'teach the teacher' te geven. Hierbij kan ook aan een basisopleiding voor nieuwe jongere docenten worden gedacht om met de methodische aspecten van het overdragen van antroposofische vakinhoudelijke thema's vertrouwd te raken. We hopen daarmee een bijdrage te leveren aan het opleiden van een nieuwe generatie van docenten voor de hele sector van de antroposofische gezondheidszorg.

Naar de huidige situatie te oordelen verwachten we dat de terughoudendheid bij deelnemers bij het boeken van cursussen als gevolg van de beperkende hygiënemaatregelen in het komende academische jaar weer af zal nemen. Mede door een op de huidige situatie aangepaste werkwijze gaan wij ervanuit dat in het komende boekjaar weer een sluitende exploitatie mogelijk zal zijn.

Onze missie: Door samenwerking beter worden